

เทศกาลประชุม ผู้ถือหุ้น

หลักการบรรษัทภิบาลที่ดีตามมาตรฐานสากล 6 หมวด มีอยู่ 2 หมวด ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้น คือ หมวดที่ 6 ว่าด้วย “สิทธิของผู้ถือหุ้น” และ “การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน” มาตรา 98 หมวด 7 ของกฎหมายบริษัทมหาชนระบุไว้ว่า “คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมสามัญประจำปีภายในสี่เดือนนับแต่วันที่สิ้นสุดของรอบบัญชีของบริษัท”

บริษัทในประเทศไทยเกือบทั้งหมดใช้วันที่ 31 ธันวาคม เป็นวันที่สิ้นสุดของรอบบัญชี ดังนั้นจึงต้องจัดให้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีภายในเดือนเมษายนของทุกๆ ปี ช่วงเดือนเมษายนของทุกๆ ปี นอกจากจะมีเทศกาลสงกรานต์แล้ว ยังเป็นเทศกาลประชุมผู้ถือหุ้นของบรรดาบริษัทมหาชน หรือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้วย

บางท่านอาจสงสัยว่า บริษัทต่างๆ ปิดบัญชีสิ้นเดือนธันวาคมทำไมส่วนใหญ่มาประชุมเอาเดือนเมษายน ก่อนถึงวันประชุมผู้ถือหุ้น มีเรื่องราวหลายเรื่องที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จเรียบร้อยเสียก่อน เมื่อปิดบัญชีประจำปีแล้ว ต้องให้ผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระภายนอกทำการตรวจสอบบัญชีก่อน ต้องจัดทำรายงานประจำปีส่งให้ผู้ถือหุ้นพร้อมหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม นอกจากนี้ เมื่อตรวจสอบงบการเงินเรียบร้อยแล้วก็ต้องให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาตรวจทานแล้วจึงเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบ เพื่อเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติในวันประชุม

กำหนดวันการจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีของบริษัทจดทะเบียนที่บัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2549

วันที่จัดประชุม	จำนวนบริษัทจดทะเบียน	สัดส่วนต่อบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด
ระหว่าง วันที่ 4-10 มี.ค. 50	1	0.21%
ระหว่าง วันที่ 11-17 มี.ค. 50	1	0.21%
ระหว่าง วันที่ 18-24 มี.ค. 50	6	1.27%
ระหว่าง วันที่ 25-31 มี.ค. 50	33	6.99%
ระหว่าง วันที่ 1-7 เม.ย. 50	35	7.42%
ระหว่าง วันที่ 8-14 เม.ย. 50	31	6.57%
ระหว่าง วันที่ 15-21 เม.ย. 50	50	10.59%
ระหว่าง วันที่ 22-28 เม.ย. 50	277	58.69%
ระหว่าง วันที่ 29-30 เม.ย. 50	38	8.05%
รวม	472	100.00%

ก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น คณะกรรมการจะต้องจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ เพื่อพิจารณากำหนดวาระการประชุมผู้ถือหุ้นพร้อมมติให้ความเห็นแต่ละวาระเพื่อเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณา ยังมีเงื่อนไขเวลาที่ต้องปฏิบัติ คือ ต้องมีการปิดสมุดทะเบียนหุ้นภายใน 21 วันก่อนวันประชุม เพื่อใช้รายชื่อวันปิดสมุดทะเบียนในการส่งหนังสือเชิญประชุมและสุดท้ายต้องส่งหนังสือเชิญประชุมให้ผู้ถือหุ้นก่อนกำหนดวันประชุมอย่างน้อย 7 วัน

ปัจจุบันมีบริษัทจดทะเบียนที่ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีทั้งหมด 500 บริษัท มีอยู่ 28 บริษัทที่ปิดบัญชีรอบปีอยู่ในเดือนอื่นๆ ที่มีในเดือนธันวาคม ที่เหลือ 472 บริษัท มีวันสิ้นสุดรอบบัญชีอยู่ที่เดือนธันวาคม จากตารางจะเห็นว่าบริษัทที่มีความพร้อมจัดประชุมได้ในเดือนมีนาคมเพียง 41 บริษัทจากทั้งหมด 472 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 8.69 ส่วนที่เหลือร้อยละ 91.31 ไปจัดประชุมในเดือนเมษายน 2550 ในจำนวนนี้มีถึง 315 บริษัทหรือร้อยละ 66.7 ที่นัดแนะจัดประชุมในช่วง 10 วันสุดท้ายของเดือนเมษายน

ทำไมต้องให้ความสำคัญกับการประชุมผู้ถือหุ้น

สิทธิของผู้ถือหุ้นตามกฎหมายคือเป็นเจ้าของบริษัทคล้ายกับประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ ผู้ถือหุ้นสามารถใช้สิทธิต่างๆ ของตนโดยการชักถาม ให้ความเห็น และตัดสินใจโดยการออกเสียงผ่านกระบวนการประชุมผู้ถือหุ้นคล้ายกับประชาชนใช้สิทธิผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ดังนั้นหากผู้ถือหุ้นต้องการใช้สิทธิก็ต้องมีหน้าที่เข้าประชุม การประชุมผู้ถือหุ้นไม่ว่าสามัญประจำปีหรือประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ตามที่ต้องมีการพิจารณาเรื่องราวพิเศษสำคัญหรือเร่งด่วนอื่นๆ จึงเป็นเวทีที่มีความสำคัญยิ่งต่อการใช้สิทธิต่างๆ ของผู้ถือหุ้น เช่นสิทธิในการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการบริษัท สิทธิในการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ และค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี สิทธิในการอนุมัติการจ่าย หรือไม่จ่ายเงินปันผล สิทธิในการอนุมัติซื้อหรือขายทรัพย์สินที่มีนัยสำคัญ เป็นต้น

หลักการบรรษัทภิบาลที่ดีตามมาตรฐานสากลที่กล่าวถึง 2 หมวดเมื่อตอนต้น จึงเน้นการให้บริษัทต่างๆ ต้องรักษาสิทธิและไม่รื้อถอนสิทธิของผู้ถือหุ้น เนื้อหาของทั้ง 2 หมวดจึงเน้นหลักปฏิบัติที่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นใช้สิทธิได้เต็มที่ โดยเฉพาะการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนให้ความสำคัญในเรื่องนี้ โดยจัดให้มีการประเมินจัดระดับคุณภาพการประชุมผู้ถือหุ้น โดยเฉพาะเรื่องการส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นใช้สิทธิเข้าประชุม และการชักถาม และการออกเสียงในที่ประชุม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ได้แนะนำหลักปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นหลายเรื่อง เพื่อให้บริษัทต่างๆ เปิดโอกาสใช้สิทธิได้มากและกว้างขวางขึ้น เช่นการให้สิทธิผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุมผู้ถือหุ้น และเสนอผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้พิจารณาคัดเลือกเป็นกรรมการบริษัท เป็นต้น

นอกจากนี้ ก.ล.ต. และ ตลท. ยังให้การสนับสนุนสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทยเป็นองค์กรเผยแพร่ให้ความรู้แก่นักลงทุนหรือผู้ถือหุ้น

รวมทั้งผลักดันให้นักลงทุนใช้สิทธิในการเข้าร่วมประชุมและการทำ
หน้าที่ที่มีประสิทธิภาพในที่ประชุม

ด้วยพลังการส่งเสริมหลายๆ ทางข้างต้น ทำให้การประชุม
สามัญผู้ถือหุ้นในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา มีรสชาติ มีชีวิตชีวา และมีผล
ผลักดันให้บริษัทจดทะเบียนให้ความสำคัญต่อการประชุมผู้ถือหุ้น
มากขึ้น

เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้น

ในอดีตการประชุมผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่มาก มีการซักถาม
พอเป็นพิธี เกรงอกเกรงใจแบบไทยๆ ต่างกับปัจจุบันอย่างสิ้นเชิง
ผู้ถือหุ้นในปัจจุบันมีความรู้มากขึ้น รู้จักใช้สิทธิใช้เสียงมากขึ้น การ
ประชุมจึงใช้เวลายาวนานกว่าเดิมทำให้มีเหตุการณ์และสถิติที่น่าสนใจ
มาเล่าสู่กันฟัง ดังนี้

1. **เริ่มจากการส่งหนังสือเชิญประชุมพร้อมรายงาน
ประจำปี** ระยะหลังบริษัทจำนวนมากนิยมส่งรายงานประจำปีเป็น
แผ่นซีดี เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการพิมพ์และการส่งรายงานฯ
พอถึงวันประชุมจริง ประธานที่ประชุมจะต้องอ้างอิงข้อมูลที่ส่งไป
ให้ ปรากฏว่ามีผู้ถือหุ้นจำนวนไม่น้อยเรียกร้องขอให้ส่งรายงานเป็น
เล่ม (Hard Copy) ผู้ถือหุ้นบางท่านบอกว่าไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์
บางท่านบอกว่าใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น จึงสร้างประเด็นให้บริษัท
จดทะเบียนทั้งหลายต้องบริหารจัดการค่าใช้จ่ายเรื่องนี้ โดยสามารถตอบ
สนองผู้ถือหุ้นกลุ่มที่เวลานี้ด้วย

2. **เวลาและสถานที่จัดประชุม** มาตรา 101 หมวด 7 ของ
กฎหมายบริษัทมหาชนระบุไว้ว่า “สถานที่ที่จะใช้ประชุมต้องอยู่ใน
ท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของบริษัทหรือจังหวัดใกล้เคียง
เว้นแต่ข้อบังคับจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น” ในอดีตเคยมีบริษัทจัด
ประชุมผู้ถือหุ้น 7-8 โมงเช้า และมีบริษัทจัดประชุมตอนค่ำ โดย
เลี้ยงข้าวปลาอาหารอย่างดี แล้วเริ่มประชุมจริงๆ สามทุ่มกว่า ผู้ถือ
หุ้นอึดแน่นสำราญแล้วพากันกลับก่อนไม่น้อย จึงสงสัยว่ามีเจตนา
กีดกันไม่ให้ผู้ถือหุ้นร่วมพิจารณาวาระสำคัญๆ หรือไม่ บางบริษัท
หวังจัดประชุมที่โรงงานซึ่งตั้งอยู่จังหวัดใกล้เคียงเพื่อให้ผู้ถือหุ้นมี
โอกาสได้ชมโรงงาน แต่ลืมจัดรถรับส่ง ทำให้ผู้ถือหุ้นไปไม่สะดวก
จึงตั้งข้อสงสัยว่าจะตัดสิทธิ หรือส่งเสริมการใช้สิทธิกันแน่

3. **เวลาที่เริ่มประชุม** ในอดีตมีบริษัทเจ้าเล่ห์พยายามถ่วงเวลา
ในการลงทะเบียนเข้าประชุมจนเลยเวลาเริ่มประชุม แล้วเริ่มดำเนิน
การประชุมลงมติวาระสำคัญ (ซึ่งมีเลขน้อย) จึงเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้น
ทยอยเข้าประชุมในวาระอื่นๆ ซึ่งไม่สำคัญ บางบริษัทอาจไม่มีเจตนา
ร้าย แต่ไม่ระบุนอกสารแสดงตนเพื่อลงทะเบียนให้ชัดเจน เมื่อผู้ถือหุ้น
ไปประชุมแล้วขอตรวจเอกสารที่ไม่แจ้ง ล้วงหน้าทำให้เข้าประชุม
ไม่ทัน หรือเริ่มประชุมล่าช้า

4. **ระยะเวลาที่ใช้ประชุม** สถิติของระยะเวลาที่ใช้ประชุมเมื่อ
3-5 ปีก่อน เฉลี่ยอยู่ที่ 1 ชั่วโมงเศษ 2-3 ปีที่ผ่านมาเฉลี่ย 1.5-2 ชั่วโมง
จะเห็นว่าระยะเวลาที่ใช้ประชุมยาวนานขึ้นเพราะผู้ถือหุ้นรู้จักซักถาม
มากขึ้น ในปี 2550 น่าจะมีสถิติที่น่าสนใจมาเล่าสู่กันฟังภายหลัง
เพราะสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทยส่งบรรดาอาสาสมัครพิทักษ์สิทธิ
ไปร่วมประชุมทุกบริษัท โดยได้จัดอบรมให้ความรู้และวิธีการซักถาม

แก่อาสาสมัครเหล่านี้เท่าที่ทราบ ณ ขณะนี้ได้ยินมาว่าบรรดาอาสา
สมัครซักถามจริงๆ จะพยายามติดตามผลมาเล่าให้ฟังต่อไป มีสถิติ
ที่น่าสนใจในอดีตคือมีบริษัทหนึ่งใช้เวลาดำเนินการประชุมตั้งแต่
วาระแรกจนวาระสุดท้ายเพียง 8 นาทีเท่านั้น บางบริษัทเป็นบริษัท
ใหญ่มีผู้ถือหุ้นเข้าประชุมมาก ใช้เวลาประชุมนานถึง 3-4 ชั่วโมง

5. **การตั้งคำถามในที่ประชุม** นอกจากจะมีการซักถามมากขึ้น
ระยะหลังผู้ถือหุ้นมีคำถาม และการแสดงความคิดเห็นที่สร้างสรรค์
มากขึ้น มีผู้ถือหุ้นของบริษัทหนึ่ง ทำการบ้านก่อนเข้าประชุมผู้ถือ
หุ้นทุกๆ ปี ในวาระการประชุมเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ผู้ถือหุ้น
ท่านนี้จะเสนอข้อมูล และความคิดเห็นฝากให้คณะกรรมการนำไป
ประกอบการพิจารณาวางกลยุทธ์และแผนงานในปีต่อไป นำรัก
มากเลยครับ

อีกการประชุมหนึ่ง มีผู้ถือหุ้นขอให้กรรมการที่เข้าร่วมประชุม
ทุกท่านชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ตลอดปีที่ผ่านมากรรมการได้ทำหน้าที่
เสนอแนะอะไรบ้างที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของบริษัทในที่ประชุม
คณะกรรมการ ท่านนั้นยังไม่พอ ขอให้กรรมการทุกท่านชี้แจงว่าในการ
ประชุมคณะกรรมการที่ผ่านมา ท่านกรรมการเคยแสดงความคิดเห็น
คัดค้านในเรื่องใดบ้างที่เป็นการป้องกันความเสียหายของบริษัท
และเอาเปรียบผู้ถือหุ้น คำถามเหล่านี้จะเป็นการส่งสัญญาณให้
ท่านกรรมการบริษัททั้งหลายรู้ไว้ว่า ถ้าท่านไม่ทำหน้าที่ให้ดี มี
ประสิทธิภาพ ต่อไปอาจเจอคำถามที่หนักๆ กว่านี้ก็ได้ เรื่องที่มักจะ
ซักถามและอภิปรายกันน้อยคือ วาระการจ่ายเงินปันผล ถ้ามีการจ่าย
และอยู่ในอัตราที่พอสมควร

6. **การแต่งตั้งกรรมการและการจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ**
ระยะหลังมีการตั้งคำถามและอภิปรายในเรื่องนี้มากขึ้น สาเหตุ
น่าจะมาจากผู้ถือหุ้นมีข้อมูลประกอบการพิจารณามากขึ้น บริษัท
จดทะเบียนทุกบริษัทต้องเปิดเผยค่าตอบแทนกรรมการ และจำนวน
ครั้งการเข้าร่วมประชุมของกรรมการทั้งปีเป็นรายบุคคลในรายงาน
ประจำปีที่ผ่านมา จึงมีคำถามเกี่ยวกับค่าตอบแทนที่จ่ายให้คณะ
กรรมการโดยเฉพาะกรรมการที่ได้รับค่าตอบแทนสูงผิดปกติ รวมทั้ง
การขอรับรองให้คณะกรรมการอย่าเสนอกรรมการที่ไม่เคยเข้าร่วม
ประชุมเลยให้ผู้ถือหุ้นพิจารณา นี่จึงเป็นสาเหตุที่ผู้ถือหุ้นขอให้มีการ
ลงมติแต่งตั้งกรรมการเป็นรายบุคคลแทนการลงมติทีเดียวทั้งหมด
ของกรรมการที่ครบวาระ ประเด็นนี้จะเป็นการจตุประกายให้ท่าน
กรรมการบริษัทจดทะเบียนทั้งหลายต้องทำงานให้คุ้มค่ากับค่า
ตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นมอบให้ ไม่ใช่ใช้ชื่อเสียงหน้าตามานั่งเป็นไม้
ประดับรับค่าตอบแทนโดยไม่ต้องทำอะไรต่อไป

เรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นยังมีอีกมาก
เหตุการณ์เหล่านี้จะช่วยให้เราเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงของบทบาท
ของผู้ถือหุ้นที่มีอิทธิพลต่อการสร้างบรรษัทภิบาลที่ดีของบริษัทจดทะเบียน
โดยเฉพาะผู้ถือหุ้นที่เป็นนักลงทุนสถาบันซึ่งมีการกำหนด
นโยบายภายใน เพื่อใช้เป็นแนวทางการออกเสียงลงมติในที่ประชุม
ผู้ถือหุ้น ซึ่งน่าสนใจมาก และสะท้อนให้เห็นถึง บทบาทและอิทธิพล
ของนักลงทุนสถาบันต่อการสร้างบรรษัทภิบาลที่ดีของบริษัทจดทะเบียน
ซึ่งต้องขอไปอภิปรายต่อในฉบับหน้า **M&V**